

МОТИВИ

КЪМ ПРОЕКТ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

1. Причини, които налагат приемането на законодателните промени:

1.1. Необходимост от осигуряване прилагането на правни актове на ЕС в рамките на пространството на свобода, сигурност правосъдие.

С проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за Министерството на вътрешните работи (ЗИДЗМВР) се предвиждат мерки по прилагането на Регламент (ЕС) 2021/784 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 година относно справянето с разпространението на терористично съдържание онлайн (Регламент (ЕС) 2021/784), с който се установяват единни правила за справяне със злоупотребата с хостинг услуги за разпространение на терористично съдържание онлайн.

Регламентът е приет в отговор на нарастващия брой злоупотреби с услугите, предлагани от доставчиците на хостинг, от страна на терористични групи и на техните поддръжници, за да разпространяват терористично съдържание онлайн, с цел отправяне на техните послания, радикализиране и вербуване на последователи, както и улесняване и ръководене на терористична дейност. Наличието на терористично съдържание онлайн се оказва катализатор за радикализацията на лица, която може да доведе до терористични актове, и следователно има сериозни отрицателни последици за ползвателите, гражданите и обществото като цяло.

Необходимо е да се осигури прилагането в българската нормативна уредба на основни елементи от Регламент (ЕС) 2021/784, като: определянето на компетентния национален орган съгласно чл. 12, който може да издава заповед за премахване, с която от доставчика на хостинг услуги се изисква да премахне терористично съдържание или да блокира достъпа до терористично съдържание във всички държави членки, да следи за прилагането на конкретни мерки от доставчиците, изложени на терористично съдържание, както и да налага санкции за доставчици на хостинг услуги при системно или трайно неспазване на задълженията им, съгласно чл. 18 от регламента.

Компетентният национален орган следва да изготвя годишни доклади за прозрачност, съдържащи информация относно броя на заповедите за премахване, броя на случаите, в които не е била изпълнена заповед, броя на решенията относно конкретните мерки, броя на случаите, които са обжалвани по административен или съдебен ред и броя на решенията за налагане на санкции.

С проекта на ЗИДЗМВР се предвиждат мерки по прилагането на Регламент (ЕС) 2019/817 и Регламент (ЕС) 2019/818 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 година, с които е създадена рамка за оперативна съвместимост между информационните системи на ЕС в областта на границите, визите, полицейското и съдебното сътрудничество, убежището и миграцията.

Установената връзка между информационните системи на ЕС, прилагани в пространството на свобода, сигурност и правосъдие, цели да подобри ефективността и ефикасността на проверките по външните граници, да допринесе за предотвратяването на незаконната имиграция и за борбата с нея, както и постигането на висока степен на сигурност в държавите членки чрез противодействие на терористичните и други тежки престъпления.

Това ще позволи на компетентните правоприлагащи органи да достъпват и ползват взаимодопълващи се данни от Системата за влизане/излизане (СВИ), Визовата информационна система (ВИС), Европейската система за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS), Евродак, Шенгенската информационна система (ШИС) и Европейската

информационна система за съдимост за граждани на трети държави (ECRIS-TCN). За постигането на тази функционалност на информационните системи като компоненти на оперативната съвместимост са предвидени: европейски портал за търсене (ЕПТ), обща услуга за биометрично съпоставяне (обща УБС), общо хранилище на данни за самоличност (ОХДС) и детектор за множество самоличности (ДМС).

Със законопроекта се определят и функциите на националното звено за контакт по Регламент (ЕС) 2024/982 на Европейския парламент и на Съвета от 13 март 2024 година за автоматизираното търсене и обмен на данни за целите на полицейското сътрудничество и за изменение на решения 2008/615/ПВР и 2008/616/ПВР на Съвета и регламенти (ЕС) 2018/1726, (ЕС) 2019/817 и (ЕС) 2019/818 на Европейския парламент и на Съвета (Регламент Прюм II).

Регламентът определя условията и процедурите за автоматизирано търсене на ДНК профили, дактилоскопични данни, определени данни за регистрацията на превозни средства, лицеви изображения и полицейски досиета, както и правилата за обмен на основни данни след потвърдено съвпадение на биометрични данни.

Предлагат се норми за въвеждане в националното законодателство на изискванията на Директива (ЕС) 2023/977 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 година относно обмена на информация между правоприлагащите органи на държавите членки и за отмяна на Рамково решение 2006/960/ПВР на Съвета.

Директива (ЕС) 2023/977 установява хармонизирани правила за адекватен и бърз обмен на информация между компетентните правоприлагащи органи на държавите членки за целите на предотвратяването, разкриването или разследването на престъпления. Директивата заменя, като подобрява и надгражда съществуващата правна уредба по силата на Рамково решение 2006/960/ПВР. Актуализираните правила водят до опростяване и оптимизиране на процедурите, за да се улесни ефективното полицейско сътрудничество при противодействие на трансграничната престъпност на различни етапи от разследването - от етапа на събиране на разузнавателни данни за престъпността до етапа на наказателното разследване.

В тази насока с Директива (ЕС) 2023/977 се прецизират и допълват изискванията към съдържанието на исканията за информация, подавани до единните звена за контакт или пряко до компетентните правоприлагащи органи на държавите членки. Дефинират се хипотезите, при които исканията за информация могат да се считат за спешни.

Въвеждат се по-кратки срокове за предаване на информацията, необходими, за да се гарантира бързото обработване на исканията. Директивата поставя акцент върху дискреционното правомощие на единните звена за контакт да извършват оценка на принципите на необходимост и пропорционалност, като по този начин осигурява гаранции срещу злоупотреба с искания за информация, включително когато това би довело до явни нарушения на основните права.

Специфицират се и се разширяват обективните основания, при наличието на които дадена държава членка може да откаже искане за информация, отправено до единното ѝ звено за контакт. Единното звено за контакт и компетентните правоприлагащи органи в държавите членки, след оценка във всеки конкретен случай, следва да изпращат копия от исканията и информацията на Европол, доколкото обменът на информация се отнася до престъпления, попадащи в обхвата на целите на агенцията.

Директива (ЕС) 2023/977 установява и специални стандарти относно създаването или определянето, задачите и компетентността на единното звено за контакт в държавите членки, неговата организация на дейност, използваните информационни деловодни системи.

Въведените с Директива (ЕС) 2023/977 актуализирани правила предполагат осъвременяване на действащата законова уредба (ЗМВР, глава пета, Раздел II, чл. 108 - 119).

Приложимите по настоящем регулации са приети в изпълнение на Рамково решение 2006/960/ПВР на Съвета и не отразяват новите специфични изисквания по отношение опростения обмен на информация и данни между компетентните правоприлагащи органи на държави членки на ЕС с цел предотвратяване, разкриване и разследване на престъпления.

1.2. Необходимост от нормативни промени в уредбата на полицейската регистрация по чл. 68 от Закона за МВР, предвид тълкуванията на разпоредбите на Директива (ЕС) 2016/680, дадени в актуалната практика на Съда на ЕС (решения по преюдициални дела С-205/21 и С-118/22).

В решението си от 30.01.2024 г. по преюдициално дело С-118/22 СЕС установява несъответствие на националната законодателна уредба и по-специално на действащата регулация относно обработването на генетични и биометрични данни като част от полицейската регистрация, с правото на ЕС. В светлината на тълкуване на разпоредби от Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, СЕС приема за недопустимо национално законодателство, което не предвижда подходящи срокове за съхранение или за периодична проверка на необходимостта от съхранение на разглежданата категория данни за осъдени за умишлено престъпление от общ характер с влязла в сила присъда лица. Това води до практически неограничено - до смъртта на лицето обработване на данните, като през този неопределен времеви период администраторът на данните не е задължен да извършва оценка доколко по нататъшното им съхранение съответства на целите, за които са събрани, а субектът на данните е лишен от възможността да поиска тяхното изтриване или ограничаване на обработването.

Наред с цитираното съдебно решение, несъответствие на уредбата на полицейската регистрация с правото на ЕС е постановено и в предходно решение на СЕС от 23.01.2023 г. по преюдициално дело С-205/21. В него акцент се поставя върху допустимостта чувствителни - биометрични и генетични данни да бъдат събирани от всички, привлечени като обвиняеми за умишлено престъпление от общ характер, без да се предвижда задължение за компетентния орган да провери и докаже, от една страна, че събирането на тези данни е абсолютно необходимо за постигането на конкретните преследвани цели и от друга страна, че тези цели не могат да бъдат постигнати чрез мерки, които засягат в по-малка степен правата и свободите на съответното лице.

На основание дадените от Съда на ЕС тълкувания следва да бъдат предприети промени, по отношение спазването на принципите за необходимост и пропорционалност при обработването на и съхранението на чувствителни данни на лица, привлечени като обвиняеми за умишлено престъпление от общ характер за целите на полицейската регистрация.

1.3. Създаване на нормативни предпоставки за противодействие на заплахите, произтичащи от използването на безпилотни летателни апарати в граничните зони.

Зачестяват случаите на нерегламентирано използване на безпилотни летателни апарати, прелитащи през държавната граница, както и изпълняващи полети в близост до границата на българска или на съпределна територия. Всеки полет на безпилотен летателен апарат, който е навлязъл/напуснал без разрешение във/от въздушното пространство на Република България или е без държавен регистрационен отличителен знак, или не се подчинява на указанията на компетентните органи, които ръководят и контролират полетите, или има достатъчно основания да се предполага, че се използва за незаконни цели (контрабанда на акцизни стоки,

стоки с висок фискален риск или наркотични вещества, заснемане, разговори, наблюдение, свързани със структурата и организацията на дейностите по гранично наблюдение и др.), следва да се счита за нарушение.

Нерегламентирани полети се наблюдават по цялото протежение на българо-турската граница, но са силно концентрирани в зоните за отговорност на ГПУ Свиленград, ГПУ Елхово, ГПУ Малко Търново и ГПУ Средец. Различни летателни средства са установявани от състава на гранично-полицейски наряди, а също така и в дълбочина на граничната зона от служители на МВР и местни жители. Местата/участъците, където е констатирано прелитане, в голямата си част са с висок интензитет на опити за незаконно преминаване на държавната граница. В последните години се наблюдава значително увеличение на неразрешени полети от такъв тип за 2021 г. са 8, за 2022 г. 18, за 2023 г. 64 и от началото на 2024 г. 63 случая.

От изнесената статистика и предвид бума в разпространението на относително евтини и лесни за управление безпилотни летателни системи (в състава на които са включени безпилотните летателни апарати) се очаква потенциалният риск от този вид заплаха да нараства все повече.

Главна дирекция „Гранична полиция“ е национална специализирана структура на Министерството на вътрешните работи за осъществяване на охранителна дейност в граничната зона, в зоните на граничните контролно-пропускателни пунктове, международните летища и пристанища, във вътрешните морски води, териториалното море, прилежащата зона, континенталния шелф, българската част на река Дунав и другите гранични реки и водоеми. Наблюдението на държавната граница е основната охранителна дейност, осъществявана от ГДГП. С оглед на функционалните задължения на ГДГП по осъществяване на гранично наблюдение, за дирекцията е важно да има законово право да противодейства на този вид заплахи, посредством ползването на технически средства за блокиране на електронни съобщителни услуги, респ. електронни съобщения.

Понастоящем, по силата на чл. 301, ал. 3 от Закона за електронните съобщения (ЗЕС) за осъществяване на дейностите по чл. 14, ал. 2, т. 8 и чл. 89, ал. 1 от ЗМВР, както и при непосредствена заплаха за националната сигурност, компетентните органи на МВР могат да блокират с технически средства ползването на електронни съобщителни услуги. Изрично цитираните дейности от ЗМВР са за откриване, идентифициране и неутрализиране на взривни устройства и взривни вещества, както и при освобождаване на заложници, при задържане или обезвреждане на извършители на особено опасни престъпления. Почти аналогично право е регламентирано и в разпоредбата на чл. 90 от ЗМВР, според която при осъществяване на дейностите по чл. 14, ал. 2, т. 8 от ЗМВР полицейските органи могат да блокират с технически средства осъществяването на електронни съобщения.

Горното налага необходимостта от включването на граничното наблюдение, като вид охранителна дейност по чл. 14, ал. 1, т. 3 от ЗМВР, сред дейностите, при осъществяването на които органите на МВР могат да блокират с технически средства ползването на електронни съобщителни услуги, респ. електронни съобщения.

Това правомощие няма да се прилага в обществения периметър и зоните на летищата, за които са валидни специфични изисквания за сигурност.

1.4. Предоставяне на възможност на органите на ГДГП да достъпват и използват резервационните данни за пътниците и екипажите за целите на предотвратяване, разкриване и разследване на престъпления по чл. 108а, чл. 159а-159г чл. 242, ал. 1-4, чл. 280, и чл. 281, ал. 1 и 2 от Наказателния кодекс.

В Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“ (ЗДАНС) е установена компетентност на Националното звено по чл. 11а да получава и обработва резервационни

данни на пътниците в Република България, превозвани по въздух, и данни на екипажа на въздухоплавателните средства.

Съгласно ЗДАНС, тези данни се обработват само за целите на предотвратяването, разкриването, разследването и наказателното преследване на изчерпателно очертан кръг от престъпления (чл. 42а, ал. 3). Допусната е също така възможност част от резервационните данни да бъдат обработвани и за целите на граничния контрол (чл. 42а, ал. 4).

В рамките на посочените цели и за тяхното постигане, в ЗДАНС са регламентирани основания за предоставяне на данни от Националното звено към съответните компетентните органи:

- при получени съвпадения по предварително определени критерии и сравнения с данни от информационните фондове на МВР и Агенция „Митници“;

- във всички случаи за целите на граничния контрол - част от определените резервационни данни;

- всички категории резервационни данни, въз основа на искане от съответните компетентни органи до Националното звено при оценка на всеки конкретен случай и спазване на принципа „необходимост да се знае“.

В последната хипотеза, органите на ГДГП не са сред посочените в закона (чл. 42ж, ал. 1), които са оправомощени да подават мотивирани искания до Националното звено. Това обстоятелство пречатства и намалява ефективността в оперативно-издирвателната дейност и дейността по разследване на престъпления по чл. 108а, чл. 159а-159г чл. 242, ал. 1-4, чл. 280, и чл. 281, ал. 1 и 2 от Наказателния кодекс, осъществявана от полицейските органи на ГДГП.

1.5. В съответствие с Директива (ЕС) 2019/1158 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 година относно равновесието между професионалния и личния живот на родителите и лицата, полагащи грижи, и за отмяна на Директива 2010/18/ЕС на Съвета (Директива (ЕС) 2019/1158) и във връзка с допълненията на Кодекса на труда (ДВ, бр. 62 от 2022 г.) и по-специално създадения нов чл. 164в „Отпуск за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя)“, със законопроекта се предлага допълване на чл. 190, ал. 1 от ЗМВР с посочения вид отпуск.

1.6. Следва да бъде променено правното основание за издаването на наредба за условията и реда за издаване на лични документи с променени основни данни на служители под прикритие. Действащата разпоредба на чл. 12 от ЗМВР предвижда тази наредба да бъде издадена съвместно от министъра на вътрешните работи, министъра на регионалното развитие и благоустройството, председателя на Държавна агенция „Национална сигурност“ (ДАНС) и председателя на Държавна агенция „Технически операции“ (ДАТО).

Предвид, че прилагането на специални разузнавателни средства чрез използване на служител под прикритие се осъществява единствено от специализирано структурно звено в МВР, се предлага да отпадне изискването за издаване на съвместен с председателите на ДАНС и ДАТО акт, а такъв да бъде предвиден в компетентност на министъра на вътрешните работи и министъра на регионалното развитие и благоустройството.

1.7. Динамиката на обществено-икономическите отношения и инфлационните процеси, предполага промяна в досегашния подход за фиксиране със закон на размерите на паричните награди на служителите на министерството. Със законопроекта се предлага промяна в разпоредбата на чл. 192 от ЗМВР като отпадне определянето на размера на отличието „обявяване на благодарност с парична награда“ на ниво закон. Целесъобразно е размерите на наградите и отличията да се определят с подзаконов нормативен акт.

1.8. Прецизиране на механизмите при формиране на основните месечни възнаграждения на държавните служители, за които се прилага Законът за държавния служител (ЗДСл).

Съгласно ЗМВР са обособени три категории служители - държавни служители, чиито статут се урежда със ЗМВР, лица, работещи по трудово правоотношение, чиито статут се урежда от Кодекса на труда и ЗМВР, и държавни служители, чиито статут се урежда със ЗДСл.

Всички те подпомагат министъра на вътрешните работи при осъществяване на възложените му от специалния закон правомощия да провежда държавната политика по превенцията, противодействието на престъпността, опазването на обществения ред, защитата на националната сигурност, защитата на правата и свободите на гражданите, граничния контрол, регулиране на миграционните процеси, пожарната безопасност и защитата на населението чрез разработване на политики, планиране на дейности и контролиране на изпълнението им.

Това предопределя изграждането на структури и изпълнението на задачи и дейности, които по естеството си се различават от типичните за общата и специализирана администрация по смисъла на Закона за администрацията.

Независимо от различния статут на служителите, те съвместно формират административни звена и от взаимодействието помежду им се определя цялостната оценка за постигане на оптималните нива на ефективност и ефикасност.

С последните изменения в ЗМВР беше въведен нов механизъм за определяне на основно месечно възнаграждение на служителите със статут по ЗМВР и Кодекса на труда като възнагражденията за най-ниската длъжност са обвързани със средната работна заплата за страната за второто тримесечие на предходната година съобразно данни на Националния статистически институт.

Този механизъм остава неприложим за служителите със статут по ЗДСл, чиито възнаграждения се определят съгласно чл. 67 от ЗДСл.

Необходимо е да бъдат създадени съпоставими предпоставки за определяне на месечните възнаграждения и на тази категория служители.

Аналогични законодателни решения са регламентирани спрямо служители със сходен статут от други ведомства.

1.9. Отстраняване на констатирани несъответствия и практически затруднения по прилагането на разпоредби от глава осма „Дисциплинарна отговорност“ от част трета „Държавна служба в МВР“.

Разпоредбата на чл. 194, ал. 2 от ЗМВР определя общо съставите на дисциплинарните нарушения, а в нормите на чл. 198 - 203 от ЗМВР за всяко от наказанията по чл. 197, ал. 1 от ЗМВР изчерпателно и конкретно са описани дисциплинарни нарушения, за които се налагат. Този подход създава практически затруднения, тъй като изисква двукратна съставомерност на дисциплинарните нарушения. Предвид на това се предлага изменение в нормата на чл. 194, ал. 2 от ЗМВР.

В чл. 199, ал. 1, т. 1, чл. 200, ал. 1, т. , чл. 201, ал. 1, т. 1 и чл. 203, ал. 1, т. 10 от ЗМВР е предвидено, че дисциплинарно наказание „писмено предупреждение“, „порицание“ или „забрана за повишаване в длъжност за срок от една до три години“ се налага, ако държавният служител извърши друго нарушение в срока на наложено вече наказание. На практика този подход за определяне на хипотезите, при които се налага дисциплинарно наказание, не е достатъчно обоснован. Последното зависи от това дали първоначално наложеното дисциплинарно наказание няма да бъде отменено при съдебно оспорване. От друга страна в действащия закон са уредени хипотези на системност при извършването на дисциплинарни нарушения. Целесъобразно е този вид нарушения на служебната дисциплина да бъдат отменени и в тази връзка са заличени второто изречение от чл. 198, ал. 3, чл. 199, ал. 2, чл. 200, ал. 2 и чл. 201, ал. 2 от ЗМВР.

Предвижда се нов състав на дисциплинарно нарушение във връзка с деянията, довели до уронване на престижа на службата. Едно деяние може да засегне различни обществени отношения, ако едно и също човешко поведение се регулира едновременно от правни и от морални норми. Затова е възможно установеното деяние, извършено от служител в МВР, да представлява закононарушение, неизпълнение на служебни задължения и едновременно с това, от гледна точка на морала да е укоримо. Елемент на фактическия състав за уронване на престижа не е самото деяние като нарушение на установения обществен ред, включително на моралните норми, а негативната морална оценка, която е дадена от наказващия орган на извършеното като „несъвместимо с морала“. За целите на дисциплинарната отговорност е достатъчно, че с деянието е нарушен установеният обществен ред в държавата и поведението се оценява като несъвместимо с морала. В тази връзка в чл. 203, ал. 1 от ЗМВР се създава нов състав на нарушение - „извършване на дисциплинарно нарушение по чл. 199 - 201, довело до уронване на престижа на службата“.

Премахва се разпоредбата на чл. 205, ал. 2, изречение второ от ЗМВР, предвиждаща извършване на дисциплинарна проверка по анонимни сигнали като част от административното производство по налагане на дисциплинарно наказание. В редица нормативни актове (кодекси и закони) е предвидено, че „анонимни жалби и сигнали не се разглеждат“, „анонимни становища и сигнали не се разглеждат“, „не се образува производство по анонимни сигнали“, „анонимни сигнали не могат да бъдат законово основание за образуване на производство“ и други, като например: Административнопроцесуален кодекс, Закон за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество, Закон за съдебната власт, Закон за предоставяне на цифрово съдържание и цифрови услуги и за продажба на стоки, Закон за защита от дискриминация, Закон за камарите на архитектите и инженерите в инвестиционното проектиране, Закон за геодезията и картографията, Закон за защита на потребителите, Закон за развитието на академичния състав в Република България.

В съответствие с Наказателно-процесуалния кодекс в чл. 214 се допълват хипотезите за временно отстраняване от длъжност на служителя в случаите, когато спрямо него от прокурор е постановено задържане до 72 часа.

1.10. За изпълнение на Решение № 233 на Министерския съвет от 2024 г. за приемане на План за намаляване на административната тежест и заложените в него мерки № 2 и № 3 следва да бъдат предприети промени в чл. 125а, ал. 2 и чл. 132, ал. 2 от ЗМВР.

1.11. В изпълнение на препоръки от Доклада за оценка за България на Групата на държавите, борещи се срещу корупцията (GRECO) - пети кръг на оценка „Предотвратяване на корупцията и насърчаване на почтеността на централното управление (висшите държавни длъжности) и правоприлагащите органи“ (www.coe.int/greco) в закона следва да се установи принципът на оперативна независимост на полицейските органи спрямо политическото ръководство на Министерството на вътрешните работи, както и правила относно ограничаване на рисковете от конфликт на интереси след напускане на службата.

1.12. Допълване на възможностите за преназначаване на по-висока по вид длъжност без конкурс при определени нормативни предпоставки.

Конкурсното начало е закрепено като основен принцип в професионалното развитие и преминаване в по-висока по вид длъжност на държавните служители. Успешното завършване на съответната професионална подготовка е допълнително условие за заемането на длъжност в рамките на по-високия вид.

При отчитане на тези предпоставки и нивото на професионално развитие, следва да бъде допустимо при определени хипотези преназначаването на по-висока по вид длъжност да не е обвързано с провеждане на конкурс, когато:

- държавният служител на предходен етап е заемал след спечелен конкурс длъжност в рамките на по-високия вид, отговаря на изискванията за заемане на новата длъжност и успешно е завършил съответната професионална подготовка;

- държавните служители, заемащи младши изпълнителски длъжности, са придобили образователно-квалификационна степен на висшето образование „бакалавър“ в Академията на Министерството на вътрешните работи, в различна от редовната форма на обучение по специалности „противодействие на престъпността и опазване на обществения ред“ или „пожарна и аварийна безопасност“.

2. Цели, които се поставят:

2.1. Предприемане на национални изпълнителни мерки, с които да бъдат въведени изискванията и осигурено прилагането на правни актове на ЕС в пространството на свобода, сигурност и правосъдие.

Определяне на компетентни национални органи съгласно чл. 12 от Регламент (ЕС) 2021/784 с контролни правомощия и съответни отговорности спрямо доставчици на хостинг услуги на територията на страната.

Подпомагане усилията в борбата срещу използването на фалшива самоличност чрез създаване на правна възможност за използване на оперативната съвместимост между информационните системи на ЕС.

Актуализиране на действащите правила за бърз и опростен обмен на информация с компетентните правоприлагащи органи на държавите членки за предотвратяване, разкриване или разследване на престъпления.

Определяне на национално отговорен орган и създаване на правни предпоставки по отношение използването на правната рамка Прюм II на ЕС.

2.2. Въвеждане на промени в уредбата на полицейската регистрация по чл. 68 от Закона за МВР при отчитане на решенията на Съда на ЕС по преюдициални дела С-205/21 и С-118/22.

2.3. Предоставяне на възможност на органите на ГДГП да противодействат на нарастващата заплаха, породена от нерегламентираното използване на безпилотни летателни апарати, прелитащи през държавната граница, както и на такива, изпълняващи полети в близост до границата на българска или на съпределна територия.

2.4. Обезпечаване изпълнението на правомощията на органите на ГДГП по предотвратяване, разкриване и разследване на престъпления по чл. 108а, чл. 159а-159г, чл. 242, ал. 1-4, чл. 280, чл. 281, ал. 1 и 2 от НК.

2.5. Постигане на съответствие с полагащите се на държавните служители видове отпуски по Кодекса на труда.

2.6. Привеждане на правното основание за издаването на наредба по чл. 12 от ЗМВР за условията и реда за издаване на лични документи с променени основни данни на служителите от специализираното звено за осигуряване и прилагане на разследване чрез служител под прикритие в съответствие със Закона за СРС. Предвижда се тази наредба да бъде издадена от съвместно от министъра на вътрешните работи и министъра на регионалното развитие и благоустройството.

2.7. Уеднаквяване на подхода при определяне на размерите на наградите и отличията, с които могат да бъдат удостоявани служителите на министерството, като се предвиди конкретните размери на паричните награди да се определят с подзаконов нормативен акт.

2.8. Прилагане на балансирано решение относно възнагражденията на служителите в МВР със статут по ЗМВР, КТ и ЗДСл.

2.9. Преодоляване на затрудненията при прилагането на ЗМВР относно производството за търсене на дисциплинарна отговорност и налагане на дисциплинарно наказание на

държавните служители със статут по ЗМВР.

2.10. Изпълнение на мерки № 2 и № 3 от приетия с Решение № 233 на Министерския съвет от 2024 г. План за намаляване на административната тежест.

2.11. Изпълнение на препоръки от Доклада за оценка за България на Групата на държавите, борещи се срещу корупцията (GRECO) чрез гарантиране на достатъчна оперативна независимост на полицията спрямо МВР и установяване на правила за осигуряване на прозрачност и ограничаване на рисковете от конфликт на интереси относно дейността на полицейските служители след напускане на службата.

2.12. Оптимизиране на процедурите за преминаване в по-висока по вид длъжност, когато държавните служители са придобили професионален опит, съответна подготовка и квалификация чрез последващо обучение и отговарят на изискванията за заемане на длъжността.

3. Очаквани резултати от прилагането на новата уредба:

От компетентните национални органи ще се прилагат съвременни и ефективни процедури за обмен на информация за целите на предотвратяването, разкриването и разследването на престъпления.

Ще се създадат предпоставки за справяне със злоупотребата с хостинг услуги за разпространение сред обществеността на терористично съдържание онлайн, по-специално, свързани с разумни и пропорционални задължения на доставчиците на хостинг услуги за полагане на дължима грижа с цел справяне с разпространението сред обществеността на терористично съдържание чрез техните услуги и за да се гарантира, когато е необходимо, бързото му премахване или блокиране на достъпа до такова съдържание.

Полицейските органи ще могат да използват общата услуга за биометрично съпоставяне като техническо средство за подсилване и улесняване на работата на съответните информационни системи на ЕС и на другите компоненти за оперативна съвместимост. По този начин ще бъде улеснено установяването на самоличността на физическо лице, което е регистрирано в няколко бази данни, чрез използването на един-единствен технологичен компонент за съпоставяне на биометричните данни на това физическо лице в различните системи, вместо на няколко различни компонента. Това ще доведе до по-голяма сигурност и надеждност на проверките.

Ще се позволи използване на възможностите за автоматизирано търсене и обмен на данни (ДНК профили, лицеви изображения, биометрични данни и полицейски досиета) между компетентните правоприлагащи органи на равнището на Съюза

Следва да бъде постигнато спазването на принципите за необходимост и пропорционалност при обработването и съхранението на чувствителни данни на лица, привлечени като обвиняеми за умишлено престъпление от общ характер за целите на полицейската регистрация.

Полицейските органи при ГДГП ще разполагат с допълнително правомощие при осъществяване на наблюдение на държавната граница като вид охранителна дейност да противодействат на опитите за използване на съвременните технологии за нелегитимни цели.

Ще предостави възможност на служителите на ГДГП да изпълняват правомощията си по предотвратяване, разкриване и разследване на престъпления, като се отчете и отпадането на граничните проверки след пълното прилагане на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген на вътрешните въздушни и морски граници на Република България. Това ще позволи обработването на данни за преминаването на лица през тези граници на страната. Националното звено в структурата на ДАНС ще може да предоставя информация в РДГП-Аерогари за това на коя дата заподозряно в извършване на престъпление лице е пътувало през

въздушна граница, кой е направил резервацията, има ли други лица в тази резервация, как е заплачен билета, къде е направена резервацията, данни за маршрута на пътуването, адрес и координати за връзка (телефонен номер, електронен адрес) на направилния резервацията и други данни от изброените в чл. 426, ал. 2 от ЗДАНС, които биха могли да имат отношение към разкриването и разследването на престъпленията по чл. 108а, 159а-159г, чл. 242, ал. 1-4, чл. 280, и чл. 281, ал. 1 и 2, чл. от НК.

Ще се постигне яснота и изчерпателност при определянето на видовете отпуски по Кодекса на труда, на които имат право държавните служители със статут по Закона за МВР.

Ще се прецизира правното основание за издаване на наредба по чл. 12 от закона.

Ще бъде спазена субординацията между законовата и подзаконова нормативна уредба при регламентиране на видовете отличия и награди, с които могат да бъдат удостоявани служителите на министерството.

Процедурата по търсене на дисциплинарна отговорност и налагане на дисциплинарно наказание на държавните служители със статут по ЗМВР ще се облекчи.

Ще отпаднат неефективните наказания по чл. 199, ал. 1, т. 1, чл. 200, ал. 1, т. 1, чл. 201, ал. 1, т. 1 и чл. 203, ал. 1, т. 10 от ЗМВР и ще се преодолеят негативните ефекти от множество съдебни оспорвания.

Предвид отражението върху системата на министерството и обществото като цяло на нарушенията, довели до уронване на престижа на службата, ще се засили превантивната роля на налаганите дисциплинарни наказания в тези случаи.

Ще се постигне намаляване на административната тежест във връзка с изискуемите документи по удостоверяване съответствието на обекти, съоръжения или други с изискванията на пожарната безопасност.

При назначаване на държавни служители по ЗДСл ще може да се определят основни месечни заплати в размер, съответстващ на достигнато ниво на заплатите в министерството.

Ще бъдат изпълнени препоръките от Доклада за оценка за България на Групата на държавите, борещи се срещу корупцията (GRECO) и ще бъдат въведени за изпълнение принципите на оперативна независимост в дейността на полицейските органи и спазването на конфиденциалност за предотвратяване конфликта на интереси след напускане на службата.

Ще се позволи да бъде използван в пълен обем кадровия потенциал на министерството чрез насърчаване професионалното развитие, основано на придобити знания и умения, които да бъдат приложени при изпълнение на задачите и отговорностите на държавните служители.

4. Финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба:

Приемането на проекта на акт не оказва въздействие върху държавния бюджет, поради което към него е приложена финансова обосновка съгласно чл. 35, ал. 1, т. 4, б. „б“ от УПМСНА.

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:

В съответствие с чл. 288 от Договора за функциониране на Европейския съюз регламентът е правен акт с общо действие, задължителен в своята цялост и пряко приложим във всички държави членки, без да са необходими национални мерки по транспониране.

Регламент 2021/784 има пряко приложение в националното законодателство от 7 юни 2022 г. Задълженията по силата на регламента поражда директен ефект за всички публично- и частноправни субекти.

Предложените със законопроекта нормативни промени, произтичат от изричното овластяване по силата на регламентите, държавите членки да приемат национална уредба по

ограничен кръг въпроси в условията на обвързана компетентност.

Съгласно чл. 12, параграф 3 държавите членки уведомяват Комисията за компетентния орган или органи, които биват публикувани от Комисията в Официален вестник и онлайн регистър. В тази връзка се налага в ЗМВР да бъдат разписани конкретни разпоредби, в които изрично да се посочва, че Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“ (ГДБОП) на МВР е национален орган и по смисъла на четирите букви от параграф 1 на чл. 12, т.е.:

- а) за издаването на заповеди за премахване съгласно член 3;
- б) за проверяването на заповедите за премахване съгласно член 4;
- в) за наблюдението на прилагането на конкретни мерки съгласно член 5;
- г) за налагането на санкции съгласно член 18.

Законова уредба изисква също така правото на компетентния орган съгласно чл. 12, параграф 1, буква г) да налага санкции за доставчици на хостинг услуги неспазване на задълженията им, съгласно чл. 18, които са подробно разписани в чл. 266а от проекта на ЗИДЗМВР.

Съгласно чл. 21 държавите членки събират от своите компетентни органи и от доставчиците на хостинг услуги информация, вкл. статистическа, за действията, предприети в съответствие с регламента през предходната календарна година. Тази информация се изпраща на Комисията до 31 март всяка година. В тази връзка е предвиден текст, в който да бъде разписан този ангажимент за ГДБОП, в качеството ѝ на компетентен национален орган.

Регламент (ЕС) 2019/817 и Регламент (ЕС) 2019/818 също имат пряко приложение в националното законодателство от съответните дати, които ще бъдат определени от Комисията във връзка с преходните периоди за въвеждане в експлоатация на техническите компоненти на информационните системи.

За да бъде използван достъпа до ОХДС в съответствие с регламентите - чл. 20 от Регламент (ЕС) 2019/817 и чл. 20 от Регламент (ЕС) 2019/818 е необходимо специално овластяване от националното законодателство.

В тази насока, със законопроекта се предлага допълване на полицейските правомощия по чл. 71 от ЗМВР във връзка с действията по идентификация и установяване на самоличността на лицата.

С Регламент (ЕС) 2024/982 се създава рамка за търсене и обмен на информация между компетентните органи на държавите членки посредством определяне на условията и процедурите за автоматизирано търсене на ДНК профили, дактилоскопични данни, определени данни за регистрация на превозни средства, лицеви изображения и полицейски досиета и правилата относно обмена на основни данни след потвърдено съвпадение на биометрични данни. Регламентът задължава всяка държава членка да определи свои звена за контакт, натоварени със задачите да координират и отговарят на национално ниво за автоматизирания обмен на данни с други държави членки и Европол.

Директива (ЕС) 2023/977 относно обмена на информация между правоприлагащите органи на държавите членки и за отмяна на Рамково решение 2006/960/ПВР на Съвета представя нови актуализирани правила, които следва да бъдат въведени чрез съответни изменения и допълнения в законовата уредба. За съответствието на законовите разпоредби с Директивата е изготвена сравнителна таблица.

Директива (ЕС) 2019/1158 е въведена в общото трудово законодателство със Закона за изменение и допълнение на Кодекса на труда (ДВ, бр. 62 от 2022 г.) и съобразяването на ЗМВР с вече приетата уредба не налага изготвянето на таблица за съответствие с правото на Европейския съюз.